

DATOS IDENTIFICATIVOS

A educación física como medio de interdisciplinaridade

Materia	A educación física como medio de interdisciplinaridade			
Código	P02G110V01921			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Vila Suarez, Maria Elena			
Profesorado	Varela Martínez, Silvia Vila Suarez, Maria Elena			
Correo-e	evila@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia enfocada a traballar diferentes contidos do grado de Educación Infantil a través da motricidade. En virtude da aprobación dos Proxectos de Innovación Docente en Centros da Universidade De Vigo donde están involucradas 5 materias dos títulos de Educación Infantil e Educación Primaria e alumnado de diferentes cursos esta materia pretende una planificación interdisciplinar que permita ó alumnado experimentar un cambio metodolóxico que lles facilite una aprendizaxe por competencias para adaptarse a unha sociedade en constante cambio. O obxectivo deste proxecto é: Analizar a posibilidade de establecer unha estrutura curricular específica no currículo do profesorado de educación infantil e primaria mediante unha experiencia piloto que permita establecer a viabilidade da nova planificación educativa vinculando o deseño do currículo nas distintas disciplinas. Esta estrutura trata de converter o proceso de ensino nunha aprendizaxe funcional, de tal xeito que o futuro docente traballe cunha metodoloxía interdisciplinar que despois deberá aplicarse na aula.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida

B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
C55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
C56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Saber promover a adquisición de hábitos ao redor da autonomía e relación interdisciplinar dos fenómenos motores ata os 6 anos.	A2	B1	C53	D2
	A3	B2	C54	D6
	A4	B4	C55	D7
		B9	C56	D9
		B12		D13
				D14
				D18
				D21
Ser capaz de crear, seleccionar e avaliar tarefas físico e motoras, e promover a aprendizaxe a través de actividades con sentido e relación interdisciplinar.	A2	B1	C53	D1
	A3	B2	C54	D2
		B3	C55	D6
		B8	C56	D7
		B9		D9
		B11		D11
				D13
				D14
				D17
				D20
Deseñar actividades físicas, lúdicas e motoras interdisciplinares encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motoras seguras e saudables.	A1	B1	C53	D1
	A2	B2	C54	D2
		B3	C55	D8
		B4	C56	D9
		B8		D11
		B9		D14
		B11		D16
		B12		D17
				D18
				D19
				D21

Ser capaz de crear e manter liñas e lazos de comunicación coordinados coas familias para incidir máis eficazmente nos procesos educativos interdisciplinares referidos ao xogo e movemento.	A4 A5	B3 B11 B12	D2 D7 D8 D9 D11 D13 D14 D15 D17 D18
---	----------	------------------	--

Contidos

Tema			
BLOQUE TEMATICO1. A motricidade como ferramenta e nexo interdisciplinar.	Introdución e conceptos. A complexidade. A Educación Física e a motricidade. A interdisciplinariedade. Transferencia e enfoque globalizador. Ambitos de experiencia na Educación Infantil. Areas e a súa relación coa E.F.		
BLOQUE TEMATICO 2. Metodoloxía para a integración de contidos motrices interdisciplinares.	Programación da E.F. medios e métodos. A E.F. no currículo de Infantil. Proxecto Educativo e Proxecto Curricular. O papel activo do alumno na aprendizaxe interdisciplinar. Contidos guía. Psicomotricidade, Xogo en E. Infantil e Pre-deporte.		
BLOQUE TEMATICO 3. Actividades físicas interdisciplinares. Propostas e recursos prácticos.	Actividades interdisciplinares. Traballo con proxectos. Temas transversais en Educación Infantil. Propostas e recursos prácticos.		

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2.5	0	2.5
Lección maxistral	20	25	45
Resolución de problemas de forma autónoma	1	20	21
Prácticas con apoio das TIC	2	0	2
Eventos científicos	2	1.5	3.5
Seminario	9	10	19
Aprendizaxe baseado en proxectos	10	40	50
Observación sistemática	0	1	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Proxecto	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Nos primeiros días de clase explicarase o programa da materia.
Lección maxistral	A clase magistral será utilizada para a explicación dos contidos teóricos. Constitúe a actividade presencial na aula mediante o uso de medios persoais e audiovisuais. Estas leccións estrutúranse en catro partes: introdución, desenvolvemento, conclusións e discusión explicar e aclarar os conceptos clave, tanto teóricos como prácticos. As sesións maxistrais realizaranse con todo o grupo clase para que o alumnado domine os principios e conceptos traballados e adquira unha cultura argumentativa que lle axudará a resolver as partes teóricas do proxecto.
Resolución de problemas de forma autónoma	Traballo individual autónomo.
Prácticas con apoio das TIC	Procura e practica con recursos TIC.
Eventos científicos	O alumnado poderá achegar documentación doutros eventos educativos que teñan lugar na facultade, universidade ou no contexto social inmediato sempre que axuden ao desenvolvemento exitoso da materia e a asimilación e dominio dos contidos.

Seminario	Organizarase un seminario monográfico sobre un tema de actualidade e sempre relacionados cun tema da materia para facilitar a comprensión do contido e a interdisciplinariedade que se dá no ámbito didáctico dada a complexidade do feito educativo.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Utilizarase como metodoloxía base o Aprendizaxe Basado en Proyectos ou Project Based Learning (PBL) ou a aprendizaxe en servizo. Trátase dun método didáctico que utiliza metodoloxías activas e colaborativas cuxo obxectivo é que o alumnado alcance o dominio dos contidos mediante a realización dun proxecto. Siguiendo a Edwards (2000) o proceso para levar a cabo o deseño por proxectos é o seguinte: * Planificación da investigación * Selección do tema * Recollida da información * Aplicación * Análise de datos * Informe * Seguimento e avaliación O proxecto consistirá na elaboración dunha unidade didáctica integrada que se realizará en grupo ó longo do curso. Cada elemento curricular desta unidade terá un apartado teórico de fundamentación e análise que se realizará a través de consultas documentais e bibliográficas e tamén un apartado de deseño curricular. As diferentes fases do proxecto concretaranse nun produto escrito no ordenador para incorporar na plataforma. A profesora ofrecerá posibles temáticas para a unidade didáctica. A elaboración do proxecto terá varias fases que coinciden co deseño dos elementos curriculares dunha unidade didáctica. Para desenvolver o proxecto o alumnado terá en conta as explicacións teóricas da profesora e o traballo en equipo cos compañeiros onde se realizará unha retroalimentación do proceso para corrixir o antes posible os posibles erros no desenvolvemento do proxecto, e a experiencia dos compañeiros de outros cursos o que permitirá una coavaliación do proceso. Utilizaranse diferentes estratexias didácticas, como a gamificación, técnicas cooperativas ou a aula invertida e recursos e materiais propios de cada disciplina. No desenvolvemento do proxecto cumpren un papel fundamental as contornas virtuais de aprendizaxe que neste caso virán desenvolvidas a través da plataforma (MOOVI).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral con apoio audiovisual dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Prácticas con apoio das TIC	Uso de recursos informáticos para a búsqueda de información sobre diferentes temas.
Eventos científicos	O alumnado poderá achegar documentación doutros eventos educativos que teñan lugar na facultade, universidade ou no contexto social inmediato sempre que axuden ao desenvolvemento exitoso da materia e a asimilación e dominio dos contidos.
Seminario	Organizarase un seminario monográfico sobre un tema de actualidade e sempre relacionados cun tema da materia para facilitar a comprensión do contido e a interdisciplinariedade que se dá no ámbito didáctico dada a complexidade do feito educativo.

Aprendizaxe baseado en proxectos	Utilizarase como metodoloxía base o Aprendizaxe Basado en Proyectos ou Project Based Learning (PBL) ou a aprendizaxe en servizo. Trátase dun método didáctico que utiliza metodoloxías activas e colaborativas cuxo obxectivo é que o alumnado alcance o dominio dos contidos mediante a realización dun proxecto. Seguindo a Edwards (2000) o proceso para levar a cabo o deseño por proxectos é o seguinte: * Planificación da investigación * Selección do tema * Recollida da información * Aplicación * Análise de datos * Informe * Seguimento e avaliación O proxecto consistirá na elaboración dunha unidade didáctica integrada que se realizará grupalmente ó longo do curso. Cada elemento curricular desta unidade terá un apartado teórico de fundamentación e análise que se realizará a través de consultas documentais e bibliográficas e tamén un apartado de deseño curricular. As diferentes fases do proxecto concretaranse nun produto escrito no ordenador para incorporar na plataforma. A profesora ofrecerá posibles temáticas para a unidade didáctica. A elaboración do proxecto terá varias fases que coinciden co deseño dos elementos curriculares dunha unidade didáctica. Para desenvolver o proxecto o alumnado terá en conta as explicacións teóricas da profesora e o traballo en equipo cos compañeiros onde se realizará unha retroalimentación do proceso para corrixir o antes posible os posibles erros no desenvolvemento do proxecto, e a experiencia dos compañeiros de outros cursos o que permitirá una coavaliación do proceso. Utilizaranse diferentes estratexias didácticas, como a gamificación, técnicas cooperativas ou a aula invertida e recursos e materiais propios de cada disciplina. No desenvolvemento do proxecto cumpren un papel fundamental as contornas virtuais de aprendizaxe que neste caso virán desenvolvidas a través da plataforma (MOOVI).
----------------------------------	---

Probas	Descrición
Proxecto	O proxecto consistirá na elaboración dunha unidade didáctica interdisciplinar que se realizará de maneira grupal.

Avaliación					
	Descrición		Cualificación		Resultados de Formación e Aprendizaxe
Observación sistemática	Cualificación de asistencia, participación e resultados.	10	A2 A4	B4 B11	D1 D6
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tarefas cooperativas.	20	A2 A3 A5	B11	D1 D9 D15 D16 D17 D18
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame Final da materia. En forma mixta, test, preguntas e exercicios supostos.	30	A1 A4	B1 B2 B9	D6 D17
Proxecto	O proxecto final consistirá na presentación dunha unidade didáctica interdisciplinar. Presentarase o día que se acorde coa profesora.	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B12	D1 D2 D6 D8 D13 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na avaliación continúa é necesario sacar un 5 no exame e na unidade didáctica (UDI) para poder sumarse a nota dos diferentes apartados. Para poder optar a esta avaliación é necesario ter una asistencia superior o 80%.

Para a avaliación global, será necesario realizar dúas probas, un examen e presentar una UDI. En ambas probas debe alcanzarse un 5 sobre 10 para superar a materia.

As persoas non asistentes deberán realizar os exercicios propostos en clase en coordinación coa profesora da materia.

En caso de non ter superada a materia en primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. Só gardarase a nota da parte aprobada para a segunda convocatoria do mesmo curso académico.

Para a convocatoria extraordinaria realizarase un exame cuxo valor é o 100% da nota.

As datas dos exames poderanse consultar na páxina web da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte na seguinte ligazón:

<http://fcced.uvigo.es/es/docencia/examenes/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

DÍEZ NAVARRO, M.C., **Proyectando otra escuela. Trabajando por Proyectos en la Educación Infantil**, De la Torre, 1996

GIL, P., **Metodología de la Educación Física en Educación Infantil.**, Wanceulen, 2004

IBÁÑEZ SANDÍN, C., **El proyecto de educación infantil y su práctica en el aula**, La Muralla, 1992

LÓPEZ PASTOR, VM. (Coord.), **La educación Física en educación infantil: una propuesta y algunas experiencias**, Miño y Dávila, 2007

VARIOS, **La educación física desde una perspectiva interdisciplinar**, Graó, 2003

ZABALA, A., **Enfoque globalizador y pensamiento complejo: una respuesta para la comprensión e intervención en la realidad.**, Graó, 1999

Bibliografía Complementaria

Alvariñas-Villaverde, M., Pino-Juste, M. y Portela-Pino, I., **Neuroeducación o las nuevas coordenadas del éxito educativo. En M. A. Santos, A. Valle y M. Lorenzo (Eds.). Éxito Educativo: Claves de Construcción y Desarrollo (pp. 151-172)**, Tirant lo Blanch, 2019

Fernández March, A, **Metodologías activas para la formación de competencias**, Educatio siglo XXI, 24, 35-56., 2006

Pino-Juste, M., **Principios y estrategias metodológicas en el diseño de programas educativos en el ámbito escolar. En A. Carneiro y A. Díaz. Avances en ciencias de la educación y del desarrollo (pp. 90-96).**, Asociación Española de Psicología Conductual., 2018

Pino-Juste, M, **Metodologías activas como clave en los procesos de innovación en la escuela. En M. A. Santos et al. Éxito Educativo: Claves de Construcción y Desarrollo (pp. 129-150)**, Tirant lo Blanch, 2019

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Actividade física e diversidade na educación infantil/P02G110V01929

Xogo na educación infantil/P02G110V01912

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Seguridade e hábitos saudables a través da educación física/P02G110V01925

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Educación: Desenvolvemento motor/P02G110V01202

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/P02G110V01102

Actividade física e diversidade na educación infantil/P02G110V01929